

MAX EINSTEINOVÁ GENIÁLNÍ EXPERIMENT

JAMES PATTERSON,
CHRIS GRABENSTEIN

Ilustrovala Beverly Johnsonová

Postavy a události v této knize jsou pouze fiktivní.
Jakákoli podobnost se skutečnými osobami,
ať už žijícími nebo zesnulými, je čistě náhodná
a nebyla autorským záměrem.

Copyright © Zero Point Ventures, LLC 2018
Text © James Patterson and Chris Grabenstein 2018
Illustrations © Beverly Johnson 2018
Translation © Vojtěch Ettlér 2019
Czech edition © Nakladatelství Slovart, s. r. o., 2019
All rights reserved

This edition arranged with Kaplan/DeFiore Rights
through Graal Literary Agency

Max Einsteinová – Geniální experiment
Z anglického originálu *Max Einstein – The Genius Experiment*
přeložil Vojtěch Ettlér
Redigovala Iveta Poláčková
Korektury Adéla Lapáčková
Editorka Kateřina Eliášová
Sazba ITEM, spol. s r. o., Bratislava
Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín
Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v roce 2019
Vydání první

ISBN 978-80-7529-973-4
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
www.slovalt.cz

Cena uvedená na obálce je nezávazným doporučením pro konečné prodejce

Max Einsteinovou praštil do nosu puch koňského hnoje a s trhnutím se probudila.

„No jasně!“

I když se třásla zimou, shodila ze sebe deku a vyskočila z postele. Tedy, postel to tak úplně nebyla, spíš zprohýbaná flekatá matrace s roztřepenými švy. Ale to nehrálo roli. Nápady člověk dostává nehledě na to, kde se zrovna nachází.

Proběhla potemnělou chodbou. Podlahová prkna — neopracované fošny naskládané přes hrbolaté trámy — se jí viklala a vrzala pod nohama a zrzavé vlasy se jí natřásaly v jednom velkém propletenci neposedných kudrn, což ovšem nebylo nic překvapivého. V jednom velkém propletenci neposedných kudrn měla vlasy pořád.

Klouby prstů zaklepala na vyvrácené dveře, které visely šejdrem ze zrezlých pantů.

„Pane Kennedy?“ Zaklepala ještě jednou. „Pane Kennedy?“

„Co to...“ ozvalo se ospalé zamumlání. „Max? Jsi v pořádku?“

Max si otázku pana Kennedyho vyložila jako pozvání a v podstatě se chatrnými dveřmi probořila dovnitř.

„Jsem v pohodě, pane Kennedy. Vlastně víc než v pohodě! Dostala jsem parádní nápad! Teda aspoň mi přijde parádní. Každopádně je to něco fakt bezva. Může to všechno obrátit vzhůru nohama. Může to zachránit svět. Pan Albert Einstein by to nazval ‚aha‘ moment.“

„Maxine?“

„Ano, pane Kennedy?“

„Je šest hodin ráno, holka.“

„Vážně? Pardon, že jsem sem vpadla tak brzy. Jenže člověk nikdy neví, kdy ho něco osvítí, že jo?“

„To neví. Rozhodně ne u tebe...“

Max na sobě měla odrbaný svetr a přes něj příliš velký baloňák. Poslední dobou v tom svetru spala a ještě se bali-la do kousavé přikrývky pro koně, protože v její takzvané ložnici, stejně jako v pokoji pana Kennedyho, byla ukrutná zima.

Vysoký statný muž tmavé pleti, kterému už vlasy prokvétaly bílými prameny, se ztěžka zvedl z postele a pěstmi si

aspoň trochu vytřel spánek z očí. Bosýma nohama vklouzl do papučí, které si vyrobil z kartonu a starých novin.

„Počkej,“ zabručel, „musím si nazout tady svoje pantofle...“

„Protože jde zima od podlahy,“ poznamenala Max.

„Co?“

„Musel jste si ty pantofle vyrobit, protože ráno jde zima od podlahy. Je to tak?“

„Maxine — přespáváme načerno nad konírnou. Samozřejmě že tu jde zima od podlahy. A kdyby sis náhodou nevšimla, ani to tu moc nevoní.“

Max, pan Kennedy a asi půl tuctu dalších bezdomovců byli lidé, kterým spořádaní Newyorčani říkají „squateři“. To znamená, že přebývali bez placení nájmu v prázdných patrech nad koňskými stájemi. V prvních dvou podlažích se nacházelo kryté stání pro vyhlídkové kočáry z Central Parku a kóje pro koně, kteří je táhli. A ta vrchní tři patra? Ta se, přinejmenším co bylo majiteli budovy známo, nevyužívala.

„Zima se blíží, pane Kennedy. Není tady žádné ústřední topení.“

„Ano, to zcela jistě není. A víš proč, Max? Protože neplatíme nájem!“

„Každopádně s každým dalším týdnem bude zima čím dál větší. Za chvíli tu všichni umrzeme. I kdybychom zabeďnili všechna okna —“

„To nepřipadá v úvahu,“ přerušil ji pan Kennedy. „Musíme větrat. Jak se sem zezdola line ten smrad koňského hnoje...“

„Přesně! Právě o něm jsem s vámi chtěla mluvit. To je ten můj skvělý nápad. *Koňský hmůj!*“

2

„Je to vážně docela jednoduché, pane Kennedy,“
řekla Max, přešla ke stěně a hledala na odlupující se omítce
místečko, které nebylo pokryté graffiti.

Z kapsy svého pytlovitého svetru vytáhla zbytek tlusté
křídly a začala na zeď kreslit jako na tabuli.

„Jenom mě to nechte vysvětlit. Zkuste v tom vidět to,
co já.“

Max ve volných chvílích bavilo čmárat si do pomačkané-
ho skicáku, který zachránila z kontejneru, a tak křídou s vel-
kou vervou načrtla hromádku koleček, nad kterou doplnila
několik svislých vlnovek. Nadepsala to „hnůj/biopalivo“.

„Aby nám tuhle zimu bylo teplo, stačí, když si domluví-
me schůzku s panem Sammym Monkem.“

„S majitelem tohoto domu?“ zeptal se pan Kennedy pochybovačně. „S panem domácím, který ani neví, že tu jsme? S tímhle Sammym Monkem?“

„Přesně tak,“ odpověděla Max, která se plně soustředila na schéma vznikající na stěně. „Musíme ho přemluvit, aby nám dal všechn svůj koňský hnůj.“

Pan Kennedy se postavil. „Všechen svůj hnůj? A proč bychom ho proboha měli chtít, Max? Vždyť je to hnůj!“

„No, jakmile budeme mít zásobu hnoje, navrhnu a sestavím bioplynovou stanici, která bude stačit pro všechny byty v horních patrech.“

„Jakou že stanici?“

„Bioplynovou, pane Kennedy. Zařídíme, aby se rozjela anaerobní digesce, která koňský hnůj přemění na bioplyn, a ten pak můžeme spalovat a vyrábět z něj elektřinu a teplo.“

„Ty chceš pálit plyn z kobyliců?“

„Přesně tak! Anaerobní digesce je série biologických pochodů, při kterých mikroorganismy rozkládají organické odpady, jako třeba koňský hnůj, za nepřítomnosti kyslíku, právě proto ‚anaerobní‘. A to je řešení všech našich potíží s topením a napájením.“

„Jsi si jistá, že je ti vážně jenom dvanáct?“

„Pokud vím, tak jo.“

Pan Kennedy věnoval Max pohled, na který byla bohužel zvyklá. Ten pohled říkal, že se zbláznila. Že jí přeskoči-

lo. Ruplo v bedně. Nicméně Max se tím pohledem nikdy nenechala vykoletit. Řídila se podle slov Alberta Einsteina, který řekl, že „velké osobnosti vždy narážejí na odpor průměrných lidí“.

Ne že by pan Kennedy patřil k průměrným lidem. Max zkrátka vysvětlování svého smělého a převratného nápadu vzala za špatný konec. Občas jí myšlenky hlavou svištěly tak rychle, že jí z pusy vycházely v nesrozumitelné šmodrchanici.

„Jediné, co potřebujeme, pane Kennedy, je vzduchotěsná nádrž — něco mezi barelem na ropu a cisternou.“ Nakreslila krychli vsazenou do rámu z kovových tyčí. „Nejlepší samozřejmě bude odolný plast. A bylo by šikovné, kdyby kolem sebe měla klec z pozinkovaného železa. Pak už bude stačit jenom vyměřit a vyříznout tři různé trubky: jednu na podávání hnoje, druhou jako výpusť plynu a třetí na vytlačení tekutý digestát. Ty roury zavedeme do nádrže, pořádně je utěsníme, uděláme správně rozvody a máme hotovo.“

Pan Kennedy si mnul strniště na bradě a obdivoval Maxin podrobný náčrt celého zařízení vypracovaný na oprýskané stěně.

„Geniální nápad, Max,“ zamručel. „Jako vždycky.“

Max si dovolila nepatrný hrdý úsměv.

„Děkuju, pane Kennedy.“

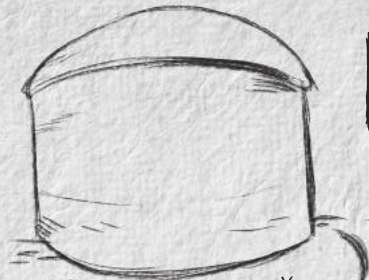
„Má to jenom jeden háček.“

„A to?“

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2}$$

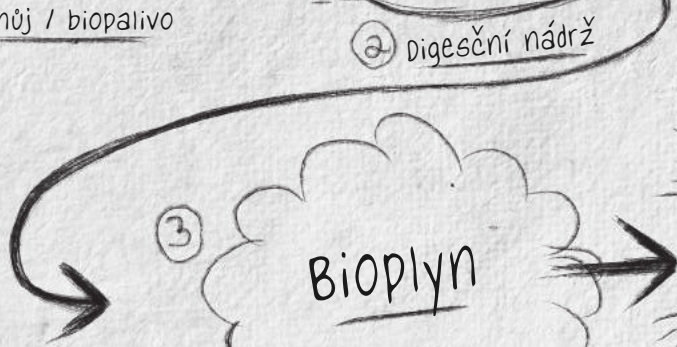

① HNŮJ / biopalivo

② Digestční nádrž

BIOPLYNOVÁ STANICE

③

Bioplyn

④ Teplo

$$PV = nRT \Rightarrow \frac{PV}{T} = nR = C$$

$$\frac{300}{300} = \frac{5}{T_2}$$

$$\frac{201m \cdot 2m^3}{300K} = \frac{5 \text{ atm} \cdot 1m^3}{T_2 + 4}$$

„No, ta nádrž. Ta krychle. Kolik může mít? Tři krát tři krát tři metry?“

„Tak nějak.“

„A říkáš, že by se kolem ní hodila kovová klec. Taky ses zmínila o třech trubkách. A o instalatérině. Pak budeme, ti-
puju, potřebovat nějaký kotel, ve kterém se plyn z koňského
hnoje bude spalovat a přeměňovat na teplo.“

Max přikývla. „A generátor, abychom si mohli vyrábět
vlastní elektřinu.“

„Tak. Nebude to všechno stát kupu peněz?“

Max poklesla ruka s křídou. „Asi jo.“

„A všimla sis někdy, co především lidi ve squatu nemívají?“

Max stiskla rty. „Peníze?“

„Mh-hm. Právě.“

Max si špaček křídý zastrčila zpátky do kapsy u svetru
a oprášila si bledé studené dlaně.

„Dobrá připomínka, pane Kennedy. Jako obvykle bu-
du muset být trochu praktičtější. Vrátím se za vámi, až
dám dohromady lepší plán. Rozhodně se vrátím dřív, než
přijde zima.“

„Výborně. Ale, Max?“

„Ano, pane?“

Pan Kennedy si zase zalezl do proležené postele a přetáhl
přes sebe pokrývku.

„Hlavně se nevracej před sedmou, dobře?“

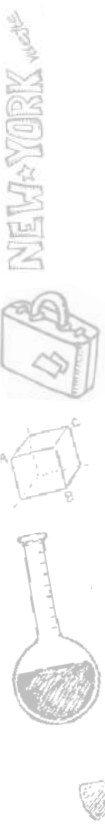

3

Max se podívala na hodinky.

Bylo teprve 6.17 ráno. Na rozdíl od pana Kennedyho patřila k ranním ptáčatům. Vždycky tomu tak bylo a nejspíš taky vždycky bude. Ráno, hlavně v té tiché pauze mezi sněním a bdělým stavem, jí totiž ještě napůl spícím mozkiem probíhaly ty nejúžasnější nápady. Takové nápady pomáhaly rozptýlovat smutek, který se měl ve zvyku přikrývat v tom-těž kratičkém mezidobí. Smutek, který pravděpodobně znají všichni sirotci. Ale o to hlubší, že Max neměla nejmenší ponětí, kdo vlastně její mamka a táta jsou.

Dovrzala se zpátky do svého pokoje tak tiše, jak to jenom šlo. Už po pár krocích za sebou slyšela chrápání pana Kennedyho.

Místo na spaní v budově koňských stájí si vyzdobila stejně jako všechna místa, která kdy dočasně obývala: svůj otlučený starý kufr postavila otevřený na bok, čímž z něj udělala výkladní skříň veškerého svého majetku spojeného s Albertem Einsteinem. Dole na bočních stěnách byly jako na policičky vyskládané knihy, které napsal buď sám Einstein, nebo někdo jiný o něm. Obě víka kufru byla zevnitř polepená sbírkou Einsteinových fotografií a citátů. Dokonce se tam culila i Einsteinova figurka s kývací hlavou, kterou Max kdysi našla v koši za muzejním obchůdkem. Používala ji jako záložku na knížky.

Max si nevzpomínala, odkud se ten kufr vzal. Prostě ho měla odjakživa. Byl ještě starší než její obnošený pletený svetr, a ten už byl sám o sobě starožitnost.

Nejstarší fotka v její sbírce, kterou někdo jiný než Max (netušila, kdo to mohl být) nalepil do vnitřku kufru před takovou dobou, že se jí kroutily rohy, zachycovala geniálního profesora hluboce pohrouženého do myšlenek. Měl huňatý knír a dlouhé rozčuchané vlasy. Spínal ruce, skoro jako by se modlil. Pohled upíral kamsi nahoru do nekočné dálky.

Ten snímek byl zároveň Maxina nejstarší vzpomínka. A jelikož vlastní rodiče nikdy nepoznala, začala si už v raném věku s dědečkovským milým pánem povídat před spaním. Uměl báječně naslouchat. Max záhy zahořela zvě-

Na bioplynovou stanici bych takových papírků potřebovala aspoň milion.

Tohle zas tak chytré není, Alberte.

Nemůže mluvit = skvěle poslouchá.

Einsteinova kadeřnická poučka:
objem > styl

mamka

táta

davostí, co je ten záhadný muž zač, a to byl začátek její celoživotní posedlosti vším, co se Einsteina týkalo.

Jako třeba jak se narodil v Německu, ale musel svou domovinu před druhou světovou válkou opustit. A jak měl tak plnou hlavu velkých a úžasných myšlenek, že občas zapomněl věnovat pozornost své práci na patentovém úřadě. Měli toho s Max spoustu společného.

Vedle té staré fotografie visel Maxim úplně nejoblíbenější Einsteinův citát: „Představivost je důležitější než vědomosti.“

„Pokud ovšem máte aspoň trošku peněz, abyste svoje nápady mohli taky uskutečnit,“ zamumlala Max.

Pan Kennedy měl pravdu.

Nemohla si dovolit vyrobit bioplynovou stanicí. A nemohla pana Sammyho Monka požádat o jeho koňský hnůj ani nic podobného, protože pan Sammy Monk nesměl vědět, že v opuštěných patrech nad jeho stájemi někdo žije. Bude muset přijít na nějaké jiné řešení, jak se popasovat s otázkou vytápění squaterského ležení. Takové, které nebude stát ani cent a využije odpad někoho jiného.

Max zapnula svůj počítač, který si sestavila z nalezených součástek. Bylo až s podivem, co jsou někteří Newyorčani ve dnech, kdy jezdí popeláři, schopni vyhodit na chodník. Max díky tomu mohla z kupy odložených tištěných desek, nechtěných drátů, opuštěných procesorů, vyhozených klávesnic a jedné mírně zrnité obrazovky vyřazeného MacBooku

Pro pospájet (zcela funkční pájkou, které se kdosi zbavil) stroj, který pracoval snad ještě rychleji než její mozek.

Taky měla díky veřejné městské síti Link NYC k dispozici bezplatné wi-fi. Dokonce mohla notebooku dobít baterii (objevenou za jednou z nablýskaných Apple prodejen ve městě) v krámku, který byl ve stejné ulici jako stáje. (Spolehlivé wi-fi připojení mělo zásadní podíl na tom, že si Max pro svoje současné bydlení vybrala zrovna konírnu. Dalším důvodem bylo snadné dojíždění do prvotřídní školy.)

Max rozklikla prohlížeč a vrátila se k webové stránce, kterou si večer uložila do záložek.

Byl to děsivý novinový článek o sotva sedmiletých dětech, co „za nebezpečných podmínek v Demokratické republice Kongo těží v dolech kobalt, který končí v chytrých telefonech, autech a počítačích prodávaných po milionech po celém světě“. Bezmála čtyřicet tisíc dětí za svou otrockou práci dostávalo pouhý dolar na den. Čímž zároveň tekly velké, obrovské, neskutečně ohromné peníze do kapes tajuplného nadnárodního obchodního sdružení známého pod názvem Korporace.

Max z toho článku pukalo srdce.

Protože Maxino srdce, stejně jako srdce jejího hrdiny profesora Einsteina, bylo veliké.

4

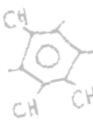
Max si zrovna balila batoh do školy, když se k ní z ulice doneslo nějaké pokřikování.

Nechala batoh batohem, odběhla k nejbližšímu zašpiněnému oknu a vykoukla ven dírou ve skle.

Uviděla dvě policejní auta. Majáky na jejich střeše výstražně blikaly. I na vzdálenost čtyř pater k Max doléhaly útržky rozkazů, které chrčela vysílačka na palubní desce: „Squateři... vyklidit... zatknout... nedovolené vniknutí...“

Pak spatřila dva policisty, muže a ženu, jak z budovy vydávají paní Rabinowitzovou — milou vdovu, která bydlela ve třetím patře — a míří s ní k hlídkovému vozu. Paní Rabinowitzové za staromódní župan škubal vítr a odhaloval její podkolenky.

NEW YORK

Cestuj

„V horních patrech jsou další squateři,“ oznámila policistka. „Možná budeme potřebovat posily.“

„Jdu na to,“ prohodil strážník, který se ležérně opíral o jedno z aut a v ruce držel mluvítko od vysílačky. Vypadal, že celé akci velí. „Jo, tady alfa tři pět nula,“ utrousil nevzrušeně do mikrofону. „Jeden podezřelý zadržen. Další v budově. Žádám posily.“

Max už toho slyšela tak akorát dost.

Seběhla čtyři poschodí po prudkých křivolakých schodech a vyřítila se do ostrého ranního světla.

„Promiňte,“ zvolala a dlaní si zastínila oči proti slunci, „můžu na slovíčko?“

„Eh? Co ty jsi zač, škrvně?“ zarazil se policista, který se tvářil jako velitel.

„Maxine Einsteinová, pane.“

„Jako ten vědátor Einstein? Ten s tím E se rovná m krát c na druhou?“

Max neodpověděla. Snažila se rozhovor udržet zaměřený na to podstatné. Už dávno se naučila, že když necháte mysl zabřednout do prkotin, kýžených vědeckých výsledků se dosahuje těžko.

„Proč zatýkáte paní Rabinowitzovou?“ zeptala se pevným a jasným hlasem.

„Protože, malá slečno Einsteinová, je ta tvoje kamarádka squaterka. Nemůže bydlet v tomhle baráku a neplatit ná-

jem. To samé platí i pro ty ostatní tam nahoře.“ Policista se na Max výhrůžně zamračil. „A taky pro tebe, prcku.“

„Pane policisto, jestli dovolíte, říká vám něco právnícký termín ‚mimořádné vydržení?‘“

„Oho. Tak slečinka je najednou právník?“

„Ne, pane. Na to jsem nedokončila potřebné vzdělání, ani jsem nesložila advokátskou zkoušku státu New York. Každopádně vím, že mimořádné vydržení je právnícký termín, který označuje nabytí vlastnictví cizí nemovitosti. Když k tomu dojde, člověk získá takzvaná squaterská práva. Abyste ve státě New York na mimořádné vydržení dosáhl, musíte v dané nemovitosti žít neskrývaně a bez vědomí majitele soustavně po dobu aspoň deseti let.“

„Chceš mi namluvit, že tihle lidi tu nad stájemi pana Monka squatovali přes deset let, a až teď nám zavolá, ať to přijedeme vyřídit?“

„Ne. Pokud vím, tihle squateři mají ty prostory v držení teprve šest nebo sedm měsíců. Musela bych se zeptat pana Kennedyho, kdybyste to chtěl přesně.“

„No, slečno Einsteinová, šest nebo sedm měsíců není deset let.“

„To je pravda. Jenže ve *městě* New York platí jiné zákony než ve *státě* New York. Máme tu vlastní pravidla mimořádného vydržení, která jste jako policie samozřejmě zavázáni

dodržovat. Ve městě New York, pane strážníku, člověk nabude squaterských práv už po třiceti dnech.“

Policista na Max zíral s prázdným výrazem ve tváři. Takový účinek měla na lidi často.

„Po třiceti dnech,“ pokračovala, „má squater ve městě New York právo dál obývat danou budovu, dokud skutečný vlastník — v tomhle případě pan Sammy Monk — neabsolvuje zdlouhavý a, jak jsem se dočetla, velice nákladný proces soudního vystěhování. Pokud vím, může to trvat až jeden rok. Někdy i déle.“

Ostatní strážníci na toho s vysílačkou už nějakou dobu civěli a netušili, co mají dělat. Dva z nich mezi sebou pořád za předloktí pevně drželi paní Rabinowitzovou a čekali na rozkazy.

Velící důstojník zavrtěl hlavou.

„Pusťte ji.“

Dvojice policistů ho poslechla.

Paní Rabinowitzová si mnula ruce tam, kde ji policisté mačkali, a pospíchala k Max, aby jí dala pusu na tvář.

„Děkuju ti, zlatíčko,“ zašeptala.

„Nemáte zač, paní Rabinowitzová. Jsem ráda, že jsem mohla pomoci.“

„Včera jsem našla žemli s tvarohem. Nechceš ji?“

„Ne, díky, paní Rabinowitzová. Už jsem snídala.“

„To je dobře. Snídaně je nejdůležitější jídlo dne...“

Vetchá stařenka odcupitala zpátky do stájí.

„Hej, Einsteinová,“ ozval se hlavní policista.

„Ano, pane?“

„Do jaké školy chodíš? Nechám tam zapsat svého kluka.“